C/2025/1313

13.3.2025.

P9_TA(2024)0205

Obračunavanje emisija stakleničkih plinova iz usluga prijevoza

Zakonodavna rezolucija Europskog parlamenta od 10. travnja 2024. o Prijedlogu uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o obračunavanju emisija stakleničkih plinova iz usluga prijevoza (COM(2023)0441 – C9-0305/2023 – 2023/0266(COD))

(Redovni zakonodavni postupak: prvo čitanje)

(C/2025/1313)

Europski parlament,

— uzimajući u obzir Prijedlog Komisije upućen Europskom parlamentu i Vijeću (COM(2023)0441),

— uzimajući u obzir članak 294. stavak 2., članak 91. stavak 1. i članak 100. stavak 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije, u skladu s kojima je Komisija podnijela Prijedlog Parlamentu (C9-0305/2023),

— uzimajući u obzir članak 294. stavak 3. Ugovora o funkcioniranju Europske unije,

— uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora ([1]),

— uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija ([2]),

— uzimajući u obzir članak 59. Poslovnika,

— uzimajući u obzir zajedničke rasprave Odbora za okoliš, javno zdravstvo i sigurnost hrane te Odbora za promet i turizam u okviru članka 58. Poslovnika,

— uzimajući u obzir izvješće Odbora za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane i Odbora za promet i turizam (A9-0070/2024),

1. usvaja sljedeće stajalište u prvom čitanju;

2. poziva Komisiju da predmet ponovno uputi Parlamentu ako zamijeni, bitno izmijeni ili namjerava bitno izmijeniti svoj Prijedlog;

3. nalaže svojoj predsjednici da stajalište Parlamenta proslijedi Vijeću, Komisiji i nacionalnim parlamentima.

([1]) SL C, C/2024/890, 6.2.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/890/oj.
([2]) Još nije objavljeno u Službenom listu.

P9_TC1-COD(2023)0266

Stajalište Europskog parlamenta usvojeno u prvom čitanju 10. travnja 2024. radi donošenja Uredbe (EU) 2024/... Europskog parlamenta i Vijeća o obračunavanju emisija stakleničkih plinova iz usluga prijevoza

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 91. stavak 1. i članak 100. stavak 2.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrta zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora ([1]),

uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija ([2]),

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom,

budući da:

(1) Podupiranje nastojanja da se povećaju održivost i učinkovitost prometnog sustava Unije preduvjet je za stabilni napredak prema klimatskoj neutralnosti ***najkasnije*** do 2050., a istodobno se mora uzeti u obzir potreba za ***jamčenjem pravedne i uključive tranzicije,*** očuvanjem stalnog rasta i ***jačanjem*** konkurentnosti europske industrije. **[Am. 1]**

(2) Emisije stakleničkih plinova obračunavaju se u raznim gospodarskim sektorima, uključujući prometni, kako bi se kvantificirali podaci o emisijama stakleničkih plinova iz određenih djelatnosti poduzeća i pojedinaca. Kvalitetnije informacije o učinkovitosti usluga prijevoza znatno pridonose ***smanjenju ugljičnog otiska javne nabave i*** poticanju ~~korisnikâ~~***korisnika*** prijevoza na donošenje održivijih odluka te utječu na poslovne odluke koje donose organizatori i pružatelji usluga prijevoza. Pouzdani i usporedivi podaci o emisijama stakleničkih plinova temelj su za stvaranje tih poticaja, a time i za poticanje promjene ponašanja među potrošačima i poduzećima, kako bi se doprinijelo ciljevima europskog zelenog plana ([3]) za promet i Europskog zakona o klimi. **[Am. 2]**

(3) Unatoč sve većem interesu dionika u prometnom sektoru, ukupna prihvaćenost obračunavanja emisija stakleničkih plinova iz usluga prijevoza i dalje je ograničena. U većini slučajeva korisnici ne dobivaju točne informacije o učinkovitosti usluga prijevoza, a organizatori i pružatelji usluga prijevoza ne izračunavaju niti objavljuju svoje emisije. Nerazmjerno niska stopa obračunavanja emisija stakleničkih plinova zabilježena je posebno među malim i srednjim poduzećima (MSP-ovima), koja čine veliku većinu poduzeća koja nude usluge prijevoza na tržištu EU-a. ***Mala i srednja poduzeća zapravo se suočavaju s nerazmjerno većim financijskim i birokratskim opterećenjima kad odluče obračunavati svoje emisije stakleničkih plinova.*** **[Am. 3]**

(4) Europska komisija donijela je 2011. bijelu knjigu o prometu ([4]), u kojoj je predstavljena vizija budućnosti prometnog sustava u EU-u i utvrđen program politika za odgovor na buduće izazove u području prometa, posebno na potrebu za održavanjem i razvojem mobilnosti te znatnim smanjenjem ugljičnog otiska iz prometa i logistike.

([1]) [SL C,, str.]
([2]) [SL C,, str.]
([3]) ~~Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Europskom vijeću, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija: Europski zeleni plan, COM(2019) 640 final.~~
([4]) BIJELA KNJIGA Plan za jedinstveni europski prometni prostor – Ususret konkurentnom prometnom sustavu u kojem se učinkovito gospodari resursima, COM(2011) 144 final.

(5) ~~Strategija~~***Komunikacija Komisije o Strategiji*** za održivu i pametnu mobilnost iz prosinca 2020. ([5]) odnosi se na poticaje za odabir najodrživijih opcija za prijevoz unutar iste vrste prijevoza i među različitim vrstama prijevoza***, pri čemu se veliki naglasak stavlja na prelazak željeznički prijevoz putnika i tereta, uključujući konkretne ciljeve za njih, kao konkretan doprinos ulozi prometnog sektora u postizanju obvezujućeg cilja u skladu s pravom Unije, utvrđenog u Uredbi (EU) 2021/1119 Europskog parlamenta i Vijeća*** ([6])***, o smanjenju neto emisija stakleničkih plinova Unije za najmanje 55 % do 2030. u odnosu na razine iz 1990. i cilja postizanja klimatske neutralnosti u cijelom gospodarstvu najkasnije do 2050***. Ti poticaji uključuju uspostavu europskog okvira za usklađeno mjerenje emisija stakleničkih plinova iz prometa i logistike na temelju globalno priznatih normi, koji bi zatim mogao poslužiti za informiranje poduzeća i krajnjih korisnika o okvirnom ugljičnom otisku odabranog prijevoznog rješenja i time pridonijeti povećanju potražnje krajnjih korisnika i potrošača za održivijim rješenjima u području prijevoza i mobilnosti, ***uključujući dostave paketa,*** uz izbjegavanje manipulativnog zelenog marketinga (eng. greenwashing). **[Am. 4]**

(5a) Većina stakleničkih plinova povezanih s prijevozom i logistikom ispušta se tijekom rada vozila, proizvodnje nositelja energije i proizvodnje vozila. **[Am. 5]**

(6) Stoga je primjereno utvrditi usklađena pravila za obračunavanje emisija stakleničkih plinova iz usluga prijevoza tereta i putnika kako bi se dobili usporedivi podaci o emisijama stakleničkih plinova iz usluga prijevoza i kako bi se izbjegle zavaravajuće informacije o njihovoj učinkovitosti dobivene zbog mogućnosti izbora među raznim metodama izračuna emisija i ulaznim podacima. Takvim bi se pravilima trebali osigurati ravnopravni uvjeti za ***subjekte koji pružaju usluge prijevoza iz EU-a i one iz trećih zemalja, za*** razne vrste prijevoza, prometne segmente i nacionalne mreže u Uniji. Ta bi pravila trebala pridonijeti i stvaranju poticaja za promjenu ponašanja među ***javnim tijelima,*** poduzećima i ***drugim*** korisnicima prijevoza kako bi se smanjile emisije stakleničkih plinova iz usluga prijevoza zahvaljujući prihvaćanju i korištenju usporedivih i pouzdanih podataka o emisijama stakleničkih plinova. **[Am. 6]**

(7) ***Ovom bi se Uredbom trebao osigurati referentni okvir za objavljivanje emisija stakleničkih plinova na dobrovoljnoj ili ugovornoj osnovi ili zbog obveza*** na temelju ~~ove~~***prava Unije i nacionalnog prava. Njome*** bi se ~~Uredbe~~ trebao uvesti referentni okvir za druge mjere smanjenja emisija koje bi javna tijela i industrija mogli dodatno provoditi, uključujući dodavanje klauzula o transparentnosti stakleničkih plinova u ugovore o prijevozu, informiranje putnika ili potrošača o emisijama stakleničkih plinova iz određene vrste prijevoza ili dostave i utvrđivanje kriterija povezanih s klimom za postupke zelene nabave. ***U slučaju e-trgovine i dostave paketa, to bi olakšalo ispunjavanje zahtjeva da se osim trenutačnih informacija o procijenjenom datumu dostave pruže i informacije o povezanoj cijeni i emisijama za svaku opciju.*** **[Am. 7]**

(8) Unatoč koristima koje proizlaze iz povećane transparentnosti u pogledu učinkovitosti usluga prijevoza, obvezna primjena ove Uredbe na sve subjekte koji nude usluge prijevoza na tržištu Unije bila bi nerazmjerna i dovela bi do prekomjernih troškova i opterećenja. Stoga bi se ova Uredba trebala primjenjivati samo na subjekte koji odluče ili su drugim relevantnim zakonodavnim i nezakonodavnim režimima obvezani izračunavati i objavljivati informacije o emisijama stakleničkih plinova iz usluga prijevoza tereta ili putnika koje započinju ili završavaju na području Unije. To stoga uključuje i usluge čije se polazišne ili odredišne točke nalaze u trećoj zemlji. ***Kako bi se osiguralo da su sve relevantne usluge prijevoza uzete u obzir i kako bi se zajamčili jednaki uvjeti za prometne subjekte iz EU-a i prometne subjekte iz trećih zemalja, ova bi se Uredba trebala primjenjivati na usluge prijevoza koje započinju i završavaju izvan područja Unije, ali se zaustavljaju u Uniji radi ukrcaja ili iskrcaja putnika ili utovara ili istovara robe.*** **[Am. 8]**

(9) Ova ***bi*** se Uredba ~~ne bi~~ trebala primjenjivati na posrednike u području podataka, primjerice one koji nude multimodalne digitalne usluge mobilnosti ***i usluge digitalne navigacije i planiranja rute putovanja, kada***~~, ako ne~~ izračunavaju ~~izravno~~ informacije o emisijama stakleničkih plinova iz usluga prijevoza, ~~nego samo pružaju~~***uključujući kada kombiniraju*** informacije o tim emisijama koje objavi relevantni subjekt ili druga relevantna pravna ili fizička osoba. ~~Međutim,~~ Posrednici u području podataka trebali ~~bi~~ biti obvezani relevantnim pravilima povezanima s priopćavanjem i transparentnošću objavljenih podataka o emisijama stakleničkih plinova kako bi se osigurala usporedivost tih podataka na tržištu ***i među različitim vrstama prijevoza***. **[Am. 9]**

([5]) ~~Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija: Strategija za održivu i pametnu mobilnost – usmjeravanje europskog prometa prema budućnosti, COM(2020) 789 final.~~

([6]) ***Uredba (EU) 2021/1119 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. lipnja 2021. o uspostavi okvira za postizanje klimatske neutralnosti i o izmjeni uredaba (EZ) br. 401/2009 i (EU) 2018/1999 („Europski zakon o klimi”) (SL L 243, 9.7.2021., str. 1.).***

(9a) Posrednici u području podataka koji nude multimodalne digitalne usluge mobilnosti potrošačima pružaju nekoliko izbora na temelju vremena putovanja, povezanih troškova i načina putovanja. Ti posrednici u području podataka također bi trebali moći potrošačima pružiti informacije o emisijama stakleničkih plinova određenog putovanja. Stoga bi predmetni subjekti ili druge relevantne pravne ili fizičke osobe trebali biti obvezni pružiti te informacije posrednicima u području podataka. **[Am. 10]**

(10) Ova se Uredba ne bi trebala primjenjivati ako se emisije stakleničkih plinova izračunavaju i objavljuju u zbirnom obliku. To uključuje situacije u kojima se obvezno objavljivanje informacija povezanih s okolišem za izvješćivanje o održivosti i utvrđivanje računa okoliša u statističke svrhe temelje na drugim pravilima Unije, kao što su pravila definirana u direktivi o korporativnom izvješćivanju o održivosti ([7]) i Uredbi o europskim ekonomskim računima okoliša ([8]). S druge strane, informacije dobivene na temelju ove Uredbe mogu doprinijeti izradi konsolidiranih izvješća o emisijama koja je propisana drugim primjenjivim pravom Unije, pod uvjetom da su odgovarajuće metodologije i prikupljeni podaci dovoljno kompatibilni.

(10a) Sve iznesene tvrdnje koje se temelje na izlaznim podacima prijavljenima u skladu s ovom Uredbom trebale bi biti u potpunosti u skladu s Direktivom (EU) (…)/(…) o potkrepljivanju i priopćavanju izričitih tvrdnji o prihvatljivosti za okoliš (Direktiva o tvrdnjama o prihvatljivosti za okoliš) i Direktivom (…)/(…) o izmjeni direktiva 2005/29/EZ i 2011/83/EU u pogledu jačanja položaja potrošača u zelenoj tranziciji boljom zaštitom od nepoštenih praksi i boljim informiranjem. **[Am. 11]**

(11) Pravilna metoda za izračun emisija stakleničkih plinova iz usluga prijevoza jedan je od glavnih aspekata usklađenog okvira Unije utvrđenog ovom Uredbom. Ta bi metoda trebala osigurati da se izračunima emisija koji se provode u cijelom prijevoznom lancu dobivaju usporedivi i točni podaci o emisijama stakleničkih plinova, i to primjenom samo jednog skupa metodoloških koraka. U okviru metode trebalo bi i na odgovarajući način uzeti u obzir potrebe tržišta prijevoza kako bi se izbjegla nepotrebna složenost, prekomjerno opterećenje i troškovi, ***osobito za MSP-ove,*** a dionici bi je trebali prihvatiti. **[Am. 12]**

(12) Norma EN ISO 14083:2023, koju je Europski odbor za normizaciju ([9]) objavio u travnju 2023. i kojom se prenosi norma ISO 14083:2023, ~~odabrana je kao~~***trebala bi biti*** referentna metodologija za izračun emisija stakleničkih plinova ***„od bušotine do kotača”*** iz usluga prijevoza u skladu s ovom Uredbom. Iz analize je vidljivo da se norma ISO 14083:2023 pokazala najrelevantnijom i najproporcionalnijom za postizanje ciljeva ove Uredbe***, uključujući brzo prihvaćanje na tržištu i usporedivost podataka***. Kvantificiranje emisija provodi se po principu „od bušotine do kotača”, što uključuje emisije stakleničkih plinova koje proizlaze iz opskrbe energijom i upotrebe vozila tijekom prijevoznih operacija i operacija u čvorištu. **[Am. 13]**

(12a) Norma EN ISO 14083:2023 ima ograničenja, osobito činjenicu da se njome ne uzimaju u obzir emisije stakleničkih plinova iz cijelog životnog ciklusa usluga prijevoza. Stoga bi Komisija trebala procijeniti mogućnost proširenja područja primjene referentne metodologije za izračun emisija stakleničkih plinova iz usluga prijevoza u bliskoj budućnosti kako bi se omogućili izračun emisija stakleničkih plinova tijekom životnog ciklusa usluga prijevoza i izvješćivanje o njima. U budućoj metodologiji trebalo bi uzeti u obzir uvođenje vozila s nultim emisijama i odredbe članka 14. stavka 5. Direktive 2003/87/EZ. U tu bi svrhu Komisija trebala razmotriti postojeće mjere kao što su ISO 14067:2018 i pravila o kategorijama proizvoda za usluge prijevoza utvrđena u međunarodnom sustavu izjava o utjecaju proizvoda na okoliš. **[Am. 14]**

(12b) Komisija bi u suradnji s Europskim odborom za normizaciju i nacionalnim tijelima za normizaciju država članica trebala prometnom sektoru osigurati besplatan pristup toj normi ISO 14083:2023 ili ekvivalentnoj europskoj normi EN ISO 14083 mikropoduzećima te malim i srednjim poduzećima (MSP-ovi) kako su definirana u Preporuci Komisije 2003/361/EZ. Norme bi trebale biti dostupne u svojoj originalnoj verziji i na svim službenim jezicima Unije kako bi ova Uredba bila dostupnija svima na koje se primjenjuje. **[Am. 111]**

([7]) Direktiva (EU) 2022/2464 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. prosinca 2022. o izmjeni Uredbe (EU) br. 537/2014, Direktive 2004/109/EZ, Direktive 2006/43/EZ i Direktive 2013/34/EU u pogledu korporativnog izvješćivanja o održivosti (SL L 322, 16.12.2022., str. 15.–80.).

([8]) Uredba (EU) br. 691/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 6. srpnja 2011. o europskim ekonomskim računima okoliša (SL L 192, 22.7.2011., str. 1.–16.).

([9]) https://www.cencenelec.eu

(12c) Članak 2. UEU-a predviđa da se Unija temelji na načelu vladavine prava, koje zahtijeva slobodan pristup pravu Unije za sve fizičke ili pravne osobe iz Unije i da pojedinci moraju moći nedvosmisleno znati svoja prava i obveze (presuda od 22. veljače 2022., Stichting Rookpreventie Jeugd i dr., C-160/20, t. 41.). Taj slobodan pristup mora osobito omogućiti svakoj osobi koja se želi zaštititi da provjeri, u granicama koje su zakonom dopuštene, da osobe na koje se odnose pravila predviđena tim zakonom stvarno poštuju ta pravila. Stoga, učincima koji su joj dodijeljeni zakonodavstvom Unije, usklađena norma može precizirati prava dodijeljena pojedincima kao i njihove obveze, a te specifikacije mogu biti potrebne kako bi provjerili jesu li određeni proizvod ili usluga doista u skladu sa zahtjevima takvog zakonodavstva. **[Am. 112]**

(12d) U presudi od 27. listopada 2016. u predmetu C-613/14 Sud je utvrdio da je usklađena norma, donesena na temelju direktive i na koju su upućivanja objavljena u Službenom listu Europske unije, dio prava EU-a zbog njezinih pravnih učinaka. U presudi od 5. ožujka 2024. u predmetu C-588/21 P Sud je utvrdio postojanje prevladavajućeg javnog interesa, u smislu zadnjeg dijela rečenice članka 4. stavka 2. Uredbe br. 1049/2001, koji proizlazi iz načelâ vladavine prava, transparentnosti, otvorenosti i dobrog upravljanja i opravdava otkrivanje posebnih usklađenih normi, s obzirom na to da su ti standardi dio prava Unije zbog svojih pravnih učinaka. **[Am. 113]**

(12e) Općenito se smatra da emisije tijekom cijelog životnog ciklusa uključuju emisije stakleničkih plinova od „bušotine do kotača", emisije iz proizvodnje, održavanja i odlaganja vozila, kao i infrastrukturu u mjeri u kojoj je to relevantno, kako je utvrđeno u Preporuci Komisije (EU) 2021/2279. Zbog proporcionalnosti i kako bi se ograničili administrativna složenost i troškovi provedbe, pri procjenjivanju emisija tijekom životnog ciklusa za potrebe ove Uredbe ne bi trebalo uključivati infrastrukturu. **[Am. 16]**

(13) Trebalo bi obratiti pozornost na to da se ne odstupa od izvorno odabrane metodologije u okviru norme EN ISO 14083:2023 kako bi se izbjegle nedosljednosti u izračunu emisija stakleničkih plinova iz usluga prijevoza na tržištu, posebno u kontekstu međunarodnih prijevoznih lanaca. Međutim, primjereno je ~~s vremena na vrijeme~~***periodično*** procijeniti potrebu za mogućom prilagodbom norme EN ISO 14083:2023 s obzirom na politike Unije***, uključujući predstojeće zakonodavstvo,*** i buduće izmjene te norme koje bi mogao izvršiti Europski odbor za normizaciju ili drugo nadležno tijelo. Ako te procjene ukažu na rizik da će određeni dio norme stvoriti neopravdanu neravnotežu u izračunu emisija stakleničkih plinova iz usluga prijevoza u određenim segmentima tržišta ili dovesti do razlika između te norme i ciljeva ove Uredbe ili drugog primjenjivog prava Unije, Komisija može u suradnji s državama članicama razmotriti mogućnost da od Europskog odbora za normizaciju zatraži da u skladu s tim revidira normu ili odluči o isključenju tog dijela norme iz područja primjene ove Uredbe. ***Trebalo bi isključiti izmjene normi ili komponenti kojima se stvara očit rizik od neusklađenosti s ciljevima ove Uredbe i drugih primjenjivih pravila Unije, posebno s dugoročnim klimatskim ciljem i prijelaznim ciljevima Unije kako su utvrđeni u Uredbi (EU) 2021/1119 i drugom zakonodavstvu Unije o klimi.*** **[Am. 17]**

(14) Kako bi se izbjeglo kruženje netočnih informacija na tržištu, može se pojaviti potreba za pojašnjenjem referentne metodologije u pogledu parametara relevantnih za emisije stakleničkih plinova i pretpostavki primijenjenih za izračun emisija prije pružanja usluge. Isto vrijedi i za druge relevantne tehničke parametre povezane s pripisivanjem emisija ili objedinjavanjem podatkovnih elemenata u slučaju da upotreba tih parametara nije izričito pojašnjena u metodologiji.

(15) Za izračun emisija stakleničkih plinova iz usluga prijevoza mogu se koristiti razne vrste ulaznih podataka, uključujući primarne i sekundarne podatke. Korištenjem primarnih podataka dobivaju se najpouzdaniji i najtočniji ~~rezultata~~***rezultati*** te bi ~~mu~~ stoga ~~trebalo dati prednost kako bi se omogućilo postupno sve veće korištenje tih podataka~~***trebali biti obvezni*** u postupcima izračuna emisija stakleničkih plinova. Međutim, ***budući da bi*** primarni podaci mogli ~~bi~~ biti nedostupni ili preskupi za ~~određene dionike, posebno MSP-ove~~***mala i srednja poduzeća, ona bi trebala biti izuzeta***. Stoga bi pod ~~jasno utvrđenim~~ uvjetima ***utvrđenima u ovoj Uredbi*** trebalo dopustiti korištenje sekundarnih podataka. ***Proizvođači originalne opreme bi MSP-ovima trebali omogućiti pristup podacima u vozilu relevantnima za tu svrhu.*** **[Am. 18]**

(15a) Ako organizator usluge prijevoza koji djelomično ili u cijelosti podugovori konkretno izvršenje usluge prijevoza i odluči uključiti podatke o emisijama stakleničkih plinova podugovaratelja u svoj ukupni izračun, trebao bi se moći osloniti na sekundarne podatke o uslugama prijevoza koje obavljaju podugovaratelji. Trebalo bi osigurati fleksibilnost za upotrebu sekundarnih podataka jednog ili više podugovaratelja, čak i ako se primarni podaci upotrebljavaju za izračun emisija stakleničkih plinova koje proizlaze iz usluga prijevoza koje obavljaju drugi podugovaratelji ili vozni park organizatora usluge prijevoza. **[Am. 19]**

(15b) Države članice mogu uvesti administrativne, financijske ili operativne poticaje za poticanje upotrebe primarnih podataka te bi u tom pogledu trebale obavijestiti Komisiju kad uvode takve poticaje kako bi ona mogla pratiti dobro funkcioniranje unutarnjeg tržišta i osigurati jednake uvjete. **[Am. 20]**

(16) Kad je riječ o sekundarnim podacima, emisije stakleničkih plinova iz određene usluge prijevoza mogu se izračunati korištenjem zadanih vrijednosti ili modeliranih podataka. Međutim, korištenjem zadanih vrijednosti i modeliranih podataka trebale bi se dobivati točne i pouzdane informacije o emisijama stakleničkih plinova iz predmetne usluge prijevoza te bi stoga te zadane vrijednosti trebalo utvrditi i modelirane podatke izraditi ***i redovito ažurirati*** na neutralan i objektivan način, na temelju pouzdanih izvora i odgovarajućih parametara. ***Smatra se da baze podataka i zadane vrijednosti zbog kojih bi nastale emisije bile podcijenjene u usporedbi s onima navedenima u izvješćivanju o primarnim podacima nisu uspjele proći tehničku provjeru kvalitete u pogledu točnosti i pouzdanosti informacija. Tehničke provjere kvalitete trebalo bi redovito ponavljati.*** **[Am. 21]**

(17) Stoga bi trebalo uspostaviti središnju EU-ovu bazu podataka o zadanim vrijednostima za intenzitet emisija stakleničkih plinova kako bi se poboljšala usporedivost rezultata emisija stakleničkih plinova dobivenih primjenom ove Uredbe***. Ta bi baza podataka trebala biti dovoljno precizna i odražavati sektorske, nacionalne i regionalne posebnosti širom Unije te bi trebala sadržavati zasebne tablice za svaku vrstu prijevoza, čime se osigurava redovito ažuriranje i, kad je moguće, uključivanje najsuvremenijih tehnoloških dostignuća u smanjenje emisija***. Međutim, s obzirom na sektorske, nacionalne i regionalne posebnosti tih zadanih vrijednosti u Uniji, trebalo bi dopustiti i druge relevantne baze podataka i skupove podataka kojima upravljaju treće strane, pod uvjetom da se podvrgnu tehničkoj provjeri kvalitete na razini Unije. **[Am. 22]**

(18) Pri utvrđivanju intenziteta emisija stakleničkih plinova iz određene usluge prijevoza za izvođenje procjena emisija stakleničkih plinova koje odražavaju količinu utrošene energije u perspektivi „od bušotine do kotača” potrebni su emisijski faktori stakleničkih plinova za nositelje energije u prometu. Stoga bi trebalo uspostaviti središnju EU-ovu bazu podataka o emisijskim faktorima stakleničkih plinova za nositelje energije kako bi se osigurala usporedivost i kvaliteta ulaznih podataka.

(18a) Pri kvantificiranju emisija povezanih s upotrebom električne energije na temelju ažuriranih i točnih vrijednosti intenziteta za svaku državu članicu trebalo bi poticati pristup koji se temelji na lokaciji u kojem su za svaku državu članicu osigurane ažurirane i točne vrijednosti intenziteta emisija. Poželjan je i pristup utemeljen na tržištu, pod uvjetom da je osigurana odgovarajuća sljedivost putem ugovora koji se može akreditirati s jamstvima o podrijetlu. U bazama podataka uspostavljenima ovom Uredbom trebali bi se upotrebljavati podaci na temelju lokacije. **[Am. 23]**

(19) Za razvoj i održavanje EU-ovih baza podataka o zadanim vrijednostima za intenzitet emisija stakleničkih plinova i emisijske faktore stakleničkih plinova ***uspostavljene ovom Uredbom*** te za tehničku provjeru kvalitete vanjskih baza podataka i skupova podataka kojima upravljaju treće strane trebalo bi biti zaduženo neutralno i nadležno tijelo koje djeluje na razini Unije. S obzirom na svoju nadležnost, Europska agencija za okoliš u najboljem je položaju za pružanje potrebne pomoći za pravilnu provedbu tog dijela Uredbe. Taj se rad prema potrebi može temeljiti na doprinosu i potpori drugih sektorskih tijela EU-a, u skladu sa zasebnim pravom Unije. **[Am. 24]**

(20) Modelirani podaci mogu se upotrebljavati ako se temelje na modelu uspostavljenom u skladu s referentnom metodologijom i, ovisno o slučaju, drugim odredbama o korištenju sekundarnih podataka i alata za izračun utvrđenih u ovoj Uredbi.

(21) Uredbom (EU) 2015/757 ([10]) i Direktivom 2003/87/EZ ([11]) uvodi se obveza prikupljanja, izračuna i godišnjeg izvješćivanja o emisijama ~~CO2~~***stakleničkih plinova*** iz brodova, odnosno zrakoplova. Uredba (EU) 2015/757 i Direktiva 2003/87/EZ mogu u određenoj mjeri nadopunjavati odredbe ove Uredbe, posebno u pogledu izvođenja podataka o utrošenom gorivu kao ulaznih podataka za kvantificiranje emisija iz usluga prijevoza. Ulazni podaci za

([10]) Uredba (EU) 2015/757 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2015. o praćenju emisija ugljikova dioksida iz pomorskog prometa, izvješćivanju o njima i njihovoj verifikaciji te o izmjeni Direktive 2009/16/EZ (SL L 123, 19.5.2015., str. 55.–76.).

([11]) Direktiva 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. listopada 2003. o uspostavi sustava trgovanja emisijskim jedinicama stakleničkih plinova unutar Zajednice i o izmjeni Direktive Vijeća 96/61/EZ (SL L 275, 25.10.2003., str. 32.–46.).

dobivanje podataka o emisijama stakleničkih plinova iz usluga prijevoza mogu potjecati i iz primjene drugih zakonodavnih okvira, kao što su Uredba (EU) 2019/1242 ([12]) ***i,*** Uredba (EU) 2019/631 ([13]) ***i Uredba (EU) 2023/2405*** ([14]). **[Am. 25]**

(22) Primjereno je utvrditi zajedničke parametre za izražavanje izlaznih podataka o emisijama stakleničkih plinova na kojima se temelji usporedivost tih podataka i koji omogućavaju djelotvorno utvrđivanje referentnih vrijednosti za razne usluga prijevoza. Zajednički parametri također bi trebali pružateljima podataka omogućiti jasno priopćavanje podataka, a primateljima podataka njihovo pravilno razumijevanje. ***U tom smislu, pri utvrđivanju udaljenosti, posebno u pogledu utvrđivanja intenziteta emisija, Komisija bi trebala utvrditi detaljna pravila u pogledu upotrebe opcije ortodromske udaljenosti („GCD") u okviru norme ISO14083. Ta pravila ne bi trebala sprečavati uporabu primarnih podataka o stvarnoj udaljenosti, primjerice u željezničkom sektoru.*** **[Am. 26]**

(23) Sve raščlanjene informacije o emisijama stakleničkih plinova iz određene usluge prijevoza koje se pružaju trećoj strani u komercijalne ili regulatorne svrhe u skladu s područjem primjene ove Uredbe trebale bi nužno i vidljivo uključivati izlazne podatke utvrđene u skladu s posebnim pravilima za izračun emisija stakleničkih plinova utvrđenima ovom Uredbom. Prema potrebi mogu se dodati dodatni podatkovni elementi koji služe u svrhe osim onih definiranih ovom Uredbom.

(23a) Objavljivanje informacija o emisijama stakleničkih plinova prije pružanja usluge prijevoza ključno je za poticanje informiranog donošenju odluka građana i utječe na postupak donošenja odluka građana te poslovne odluke subjekata koji organiziraju i pružaju te usluge na tržištu. Stoga bi relevantni subjekti i posrednici u području podataka, kad god je to moguće, prije pružanja usluge prijevoza trebali objaviti informacije o emisijama stakleničkih plinova povezanima s određenom uslugom prijevoza. Međutim, informacije o emisijama stakleničkih plinova mogu se objaviti nakon pružanja usluge prijevoza, osobito kad su za komunikaciju među poduzećima potrebne detaljnije informacije, posebno u kontekstu logističkih lanaca i ugovornih odnosa s podugovarateljima. **[Am. 27]**

(23b) Posrednici u području podataka trebali bi biti obvezni na vidljiv način uključiti te informacije u svaki rezultat pretraživanja i ponuditi rangiranje emisija kao zadanu opciju razvrstavanja, pri čemu bi se prvo prikazala opcija koja je najprihvatljivija za okoliš, kao i jednostavnu usporedbu različitih odabira načina prijevoza, uključujući, prema potrebi, upotrebu privatnog vozila i bicikla. Subjekti e-trgovine trebali bi prikazati i emisije iz usluga prijevoza povezane s raznim opcijama dostave paketa, zajedno s trenutačno dostupnim procijenjenim datumom i troškom. Izlazne podatke povezane sa stvarnim emisijama usluge prijevoza trebalo bi pružati i nakon pružanja usluge. **[Am. 28]**

(24) Kako bi dokazao usklađenost sa zahtjevima utvrđenima u ovoj Uredbi, subjekt koji izračunava i objavljuje informacije o emisijama stakleničkih plinova iz određene usluge prijevoza trebao bi moći izvesti dokaze kojima se potkrjepljuju odgovarajući izlazni podaci. Ti bi se dokazi trebali izvoditi u skladu s pravilima o izvješćivanju na razini usluge prijevoza utvrđenima normom EN ISO 14083:2023 te bi trebali biti dostupni na zahtjev nadležnog tijela, primjerice suda, ili bilo koje treće strane ako je to propisano zasebnim aranžmanima, primjerice među poduzećima.

(25) Ako se ne primjenjuju zasebni aranžmani, posrednik u području podataka koji od relevantnog subjekta ili druge relevantne pravne ili fizičke osobe prikuplja informacije o emisijama stakleničkih plinova iz određene usluge prijevoza te ih pruža na tržištu ne bi se trebao smatrati odgovornim ako se tim informacijama krši bilo koji od zahtjeva povezanih s izračunom i verifikacijom emisija stakleničkih plinova iz usluga prijevoza i certificiranjem alata za izračun kako je utvrđeno ovom Uredbom. Međutim, posrednik u području podataka trebao bi nastojati spriječiti pružanje pogrešnih ili netočnih informacija te bi trebao poštovati pravila povezana s izlaznim podacima o emisijama stakleničkih plinova, priopćavanjem i transparentnošću. Osim toga, posrednik u području podataka trebao bi navesti izvor tih informacija kako bi se omogućila identifikacija predmetnog pružatelja informacija.

([12]) Uredba (EU) 2019/1242 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019. o utvrđivanju emisijskih normi CO2 za nova teška vozila i izmjeni uredbi (EZ) br. 595/2009 i (EU) 2018/956 Europskog parlamenta i Vijeća i Direktive Vijeća 96/53/EZ (SL L 198, 25.7.2019.).

([13]) Uredba (EU) 2019/631 Europskog parlamenta i Vijeća od 17. travnja 2019. o utvrđivanju standardnih vrijednosti emisija CO2 za nove osobne automobile i za nova laka gospodarska vozila te o stavljanju izvan snage uredbi (EZ) br. 443/2009 i (EU) br. 510/2011 (preinaka) (Tekst značajan za EGP.) (SL L 111, 25.4.2019., str. 13.–53.).

([14]) ***Uredba (EU) 2023/2405 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. listopada 2023. o osiguravanju jednakih uvjeta tržišnog natjecanja za održiv zračni prijevoz (ReFuelEU Aviation) (SL L, 2023/2405, 31.10.2023., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2405/oj).***

(26) Vanjski alati za izračun koji su dostupni na tržištu za širu komercijalnu i nekomercijalnu upotrebu mogu olakšati obračunavanje emisija stakleničkih plinova iz usluga prijevoza, što pridonosi njegovu prihvaćanju u širim skupinama dionika. Upotreba tih alata trebala bi se certificirati kako bi se zajamčila njihova sukladnost sa zahtjevima ove Uredbe, posebno kad je riječ o primjeni zajedničke referentne metodologije i odgovarajućeg skupa ulaznih podataka. ***U certifikaciji bi trebalo navesti podržava li alat za izračun računanje na temelju primarnih podataka.*** **[Am. 29]**

(26a) Kako bi se stvorio zajednički i lako usporediv postupak te smanjilo administrativno i financijsko opterećenje subjekata koji žele izračunati svoje emisije, posebno MSP-ova, Komisija bi trebala razviti besplatan i javno dostupan alat za izračun kojim se jamči dostupnost izlaznih podataka i koji je jednostavan za korištenje i lako dostupan na internetu. Tom alatu za izračun trebalo bi priložiti dokumente sa smjernicama korak po korak. Komisija bi trebala osigurati da se tim alatom pomaže povećanje informiranosti i potakne upotreba primarnih podataka za izračun emisija stakleničkih plinova. **[Am. 30]**

(27) Pravilno osmišljen sustav za verifikaciju sukladnosti izlaznih podataka o emisijama stakleničkih plinova objavljenih na tržištu i postupaka izračuna na kojima se temelje sa zahtjevima utvrđenima u ovoj Uredbi trebao bi znatno povećati povjerenje u pouzdanost i točnost tih podataka. Subjekti koji su uspješno prošli ocjenjivanje sukladnosti trebali bi moći dobiti dokaz o usklađenosti koji će se priznavati u cijeloj Uniji. ~~Ako su uključeni primarni podaci, to bi trebalo navesti~~ U dokazu o usklađenosti~~, posebno~~ ***trebalo bi navesti udio korištenih primarnih podataka*** kako bi se subjekte na koje se odnose pravila utvrđena ovom Uredbom potaknulo da prikupljaju i upotrebljavaju primarne podatke. **[Am. 31]**

(28) Administrativno opterećenje povezano s verifikacijom moglo bi biti nerazmjerno veliko za manja poduzeća te bi ga stoga trebalo izbjegavati. Zato bi mala i srednja poduzeća trebala biti izuzeta od zahtjeva povezanih s verifikacijom, osim ako ta poduzeća žele dobiti odgovarajući dokaz o usklađenosti. Osim toga, velika poduzeća trebala bi uzimati u obzir načelo proporcionalnosti pri razmatranju mogućnosti da od partnera u lancu vrijednosti, posebno MSP-ova, traže verifikaciju sukladnosti.

(28a) Obračunavanjem emisija stakleničkih plinova na temelju primarnih podataka mogla bi se otkriti količina potrošenog goriva ili energije koja je povezana s namjenom određenih kupaca te se stoga emisije mogu pretvoriti u trošak rada. To negativno utječe na pregovaračku moć MSP-ova, posebno u sektoru prijevoza tereta. Stoga velikim poduzećima ne bi trebalo dopustiti da zahtijevaju vrijednosti emisija stakleničkih plinova na temelju primarnih podataka od partnera u lancu vrijednosti, posebno od MSP-ova. **[Am. 32]**

(29) Ako je verifikacija podataka o emisijama stakleničkih plinova iz usluga prijevoza organizirana u skladu s posebnim pravilima utvrđenima drugim zakonodavstvom Unije, uključujući uredbu o osiguravanju jednakih uvjeta za održivi zračni prijevoz, a provodi ju Agencija Europske unije za sigurnost zračnog prometa, ta se pravila moraju primjenjivati na jednak način, pod uvjetom da je procjena u okviru verifikacije utvrđena u skladu sa zahtjevima ove Uredbe.

(29a) Kako bi se osigurala pravilna primjena i provedba ove Uredbe, države članice trebale bi pridonijeti njezinoj provedbi, među ostalim uspostavom sustava sankcija. Novčane kazne trebale bi biti proporcionalne i odvraćajuće te bi se njima trebalo uzeti u obzir svako ponavljanje nepoštovanja zahtjeva za izračunavanje i informiranje ili pružanja zavaravajućih informacija od strane dotičnih subjekata. Utvrđeni minimalni ili maksimalni iznosi ni u kojem slučaju ne bi smjeli poticati nesukladnost. **[Am. 33]**

(30) Kako bi se omogućilo učinkovito funkcioniranje ove Uredbe, Komisiji bi trebalo delegirati ovlast za donošenje akata u skladu s člankom 290. Ugovora o funkcioniranju Europske unije u vezi s ocjenjivanjem i isključivanjem određenih elemenata referentne metodologije, podnošenjem zahtjeva Europskom odboru za normizaciju, utvrđivanjem pravila za provedbu tehničke provjere kvalitete vanjskih baza podataka o zadanim vrijednostima, prilagođavanjem parametara za izlazne podatke o emisijama stakleničkih plinova i utvrđivanjem dodatnih metoda i kriterija za akreditaciju tijela za ocjenjivanje sukladnosti. Posebno je važno da Komisija tijekom svojeg pripremnog rada provede odgovarajuća savjetovanja, uključujući ona na razini stručnjaka, te da se ta savjetovanja provedu u skladu s

načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016. ([15]). Osobito, s ciljem osiguravanja ravnopravnog sudjelovanja u pripremi delegiranih akata, Europski parlament i Vijeće primaju sve dokumente istodobno kada i stručnjaci iz država članica te njihovi stručnjaci sustavno imaju pristup sastancima stručnih skupina Komisije koji se odnose na pripremu delegiranih akata.

(31) Kako bi se osigurali ujednačeni uvjeti za provedbu ove Uredbe, Komisiji bi se trebale dodijeliti provedbene ovlasti u pogledu certificiranja alata za izračun i verifikacije podataka o emisijama stakleničkih plinova. Te bi ovlasti trebalo izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća ([16]).

(32) Postizanje usporedivosti podataka o emisijama stakleničkih plinova iz usluga prijevoza i veće prihvaćanje obračunavanja emisija stakleničkih plinova u poslovnoj praksi nisu ciljevi koje države članice mogu u dovoljnoj mjeri ostvariti bez rizika od uvođenja dodatnih birokratskih postupaka na unutarnje tržište te dodatnih troškova i administrativnog opterećenja za industriju. Zbog mrežnih učinaka zajedničkog djelovanja država članica ti se ciljevi mogu bolje ostvariti na razini Unije. Stoga Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj Uniji.

(33) U skladu s načelom proporcionalnosti, za postizanje osnovnog cilja poticanja promjene ponašanja među poduzećima i potrošačima potrebno je i primjereno smanjiti emisije stakleničkih plinova iz usluga prijevoza prihvaćanjem i korištenjem usporedivih i pouzdanih podataka o emisijama stakleničkih plinova te utvrditi pravila o obračunavanju emisija stakleničkih plinova iz usluga prijevoza. Ova Uredba ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje ciljeva u skladu s člankom 5. stavkom 4. Ugovora o Europskoj uniji,

DONIJELI SU OVU UREDBU:

POGLAVLJE I.

OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Predmet

Ovom se Uredbom utvrđuju pravila za obračunavanje ***i objavljivanje*** emisija stakleničkih plinova iz usluga prijevoza koje započinju ili završavaju na području Unije. **[Am. 34]**

Članak 2.

Opseg

Ova ~~se~~ Uredba primjenjuje ~~na svaki subjekt koji pruža ili organizira usluge prijevoza tereta i putnika u Uniji i koji izračunava emisije stakleničkih plinova iz određene usluge prijevoza koja započinje ili završava na području Unije i objavljuje raščlanjene informacije o tim emisijama bilo kojoj trećoj strani u komercijalne ili regulatorne svrhe.~~***se na:***

(a) (a) subjekte koji pružaju ili organiziraju usluge prijevoza tereta i putnika u Uniji i koji izračunavaju emisije stakleničkih plinova iz određene usluge prijevoza koja započinje ili završava na području Unije i objavljuju raščlanjene informacije o tim emisijama bilo kojoj trećoj strani;

(b) (b) posrednike u području podataka koji izračunavaju informacije o emisijama stakleničkih plinova iz usluga prijevoza i ne pružaju samo informacije o tim emisijama koje objavi relevantni subjekt ili druga relevantna pravna ili fizička osoba. **[Am. 35]**

([15]) Međuinstitucijski sporazum Europskog parlamenta, Vijeća Europske unije i Europske komisije o boljoj izradi zakonodavstva (SL L 123, 12.5.2016., str. 1.).

([16]) Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

Članak 3.

Definicije

Za potrebe ove Uredbe primjenjuju se sljedeće definicije:

(1) „stakleнički plin” znači plinoviti sastavni dio atmosfere, kako prirodni tako i antropogeni, koji apsorbira i emitira zračenje određenih valnih duljina u spektru infracrvenog zračenja koje emitiraju površina Zemlje, atmosfera i oblaci***, kako je navedeno u najnovijem izvješću o procjeni Međuvladina panela o klimatskim promjenama (IPCC)***; **[Am. 36]**

(2) „emisija stakleničkih plinova” znači ispuštanje stakleničkog plina u atmosferu, izraženo u masi ekvivalenta ugljikova dioksida;

(3) „ekvivalent ugljikova dioksida (CO_2e)” znači jedinica za usporedbu zračenja određenog stakleničkog plina s vrijednošću za ugljikov dioksid;

(4) „obračunavanje emisija stakleničkih plinova” znači radnje koje se obavljaju s ciljem kvantificiranja emisija stakleničkih plinova, putem mjerenja i izračuna, te izvješćivanja o tim emisijama;

(5) „usluga prijevoza” znači prijevoz tereta ili putnika od polazišta do odredišta; usluga prijevoza može podrazumijevati jedan ili više elemenata prijevoznog lanca koji zahtijevaju jednu ili više prijevoznih operacija i/ili operacija u čvorištu;

(6) „prijevozna operacija” znači prometovanje vozila radi prijevoza putnika i/ili tereta;

(7) „operacija u čvorištu” znači operacija za prijenos tereta ili putnika kroz čvorište;

(8) „vozilo” znači sredstvo za prijevoz putnika i/ili robe u svim vrstama prijevoza;

(9) „prijevozni lanac” znači niz elemenata prijevoza povezanih s teretom ili putnikom/skupinom putnika koji zajednički obuhvaćaju njihovo kretanje od polazišta do odredišta;

(10) „element prijevoznog lanca” znači dio prijevoznog lanca unutar kojeg se teret ili putnik/skupina putnika prevozi jednim vozilom ili prolazi kroz jedno čvorište;

(11) „objavljivanje informacija o emisijama stakleničkih plinova iz usluge prijevoza” znači priopćavanje raščlanjenih informacija o emisijama stakleničkih plinova povezanima s određenom uslugom prijevoza koje vrši relevantni subjekt ili posrednik u području podataka prema bilo kojoj trećoj strani u kontekstu pružanja, obavješćivanja ili stavljanja na tržište te usluge, bilo prije ili nakon pružanja te usluge prijevoza;

(12) „relevantni subjekt” znači subjekt koji izračunava emisije stakleničkih plinova iz usluge prijevoza koja započinje ili završava na području Unije i objavljuje informacije o tim emisijama bilo kojoj trećoj strani u komercijalne ili regulatorne svrhe;

(13) „posrednik u području podataka” znači pravna ili fizička osoba koja prikuplja***, izračunava ili*** ~~,~~ objavljuje informacije o emisijama stakleničkih plinova iz određene usluge prijevoza ~~na temelju zasebnih pravnih, ugovornih ili drugih relevantnih aranžmana~~; **[Am. 37]**

(14) „aktivnost sa stakleničkim plinovima” znači aktivnost koja rezultira emisijama stakleničkih plinova;

(15) „podaci o aktivnosti sa stakleničkim plinovima” znači kvantitativna mjera aktivnosti sa stakleničkim plinovima;

(16) „intenzitet emisija stakleničkih plinova” znači koeficijent koji povezuje određene podatke o aktivnosti sa stakleničkim plinovima s emisijama stakleničkih plinova;

(17) „emisijski faktor stakleničkih plinova” znači koeficijent koji povezuje ~~aktivnost~~***navedene podatke o aktivnosti*** sa stakleničkim plinovima s emisijama stakleničkih plinova; **[Am. 38]**

(18) „emisije stakleničkih plinova od bušotine do kotača” znači emisije koje predstavljaju učinak stakleničkih plinova koji proizlaze iz upotrebe vozila i opskrbe vozila energijom***, koje su podskup emisija tijekom cijelog životnog ciklusa***; **[Am. 39]**

(19) „emisije od spremnika do kotača” znači emisije povezane s pogonom vozila koje potječu iz potrošnje energije; podskup emisija od bušotine do kotača;

19a. „emisije tijekom cijelog životnog ciklusa” znači emisije koje predstavljaju zbroj odgovarajućeg udjela emisija povezanih s izgradnjom infrastrukture za vozilo, emisija povezanih s proizvodnjom, održavanjem i krajem životnog vijeka vozila te emisija od bušotine do kotača; **[Am. 40]**

(20) „nositelj energije” znači tvar ili pojava koja se može upotrijebiti za proizvodnju mehaničkog rada ili topline ili za odvijanje kemijskih ili fizikalnih procesa;

(21) „primarni podaci” znači kvantificirana vrijednost procesa ili aktivnosti dobivena izravnim mjerenjem ili izračunom na temelju izravnih mjerenja;

(22) „sekundarni podaci” znači modelirani podaci ili zadane vrijednosti koji ne ispunjavaju uvjete za primarne podatke, uključujući podatke iz baza podataka i objavljene literature, zadane emisijske faktore stakleničkih plinova iz nacionalnih inventara, izračunane podatke, procjene ili druge reprezentativne podatke i podatke dobivene iz zamjenskih procesa ili procjena;

(23) „zadana vrijednost” znači vrijednost sekundarnih podataka koja je dobivena iz nekog objavljenog izvora i ***koju je tijelo za ocjenjivanje sukladnosti verificiralo i*** uzima se kao zadana vrijednost u slučaju nedostatka primarnih ili modeliranih podataka; **[Am. 41]**

(24) „modelirani podaci” znači podaci dobiveni primjenom modela u kojem se u obzir uzimaju primarni podaci i/ili parametri relevantni za emisije stakleničkih plinova iz određene prijevozne operacije ili operacije u čvorištu, uključujući upotrebu modela utvrđenog alatom za izračun;

(25) „izlazni podaci” znači raščlanjeni podaci o emisijama stakleničkih plinova iz određene usluge prijevoza dobiveni primjenom referentne metodologije i ulaznih podataka utvrđenih ovom Uredbom;

(26) „parametri” znači mjera kvantitativne procjene;

(27) „dokaz kojim se potkrepljuju informacije o emisijama stakleničkih plinova iz određene usluge prijevoza” znači izvješće izrađeno na zahtjev na razini usluge prijevoza, kako je utvrđeno u normi EN ISO 14083:2023;

(28) „alat za izračun” znači aplikacija, model ili softver koji omogućuje automatski izračun emisija stakleničkih plinova iz određene usluge prijevoza;

(29) „vanjski alat za izračun” znači alat za izračun koji treća strana pruža na tržištu za širu komercijalnu ili nekomercijalnu uporabu;

(30) „tijelo za ocjenjivanje sukladnosti” znači tijelo za ocjenjivanje sukladnosti kako je definirano u članku 2. točki 13. Uredbe (EZ) br. 765/2008 ([17]);

30.a „organizator usluga prijevoza” znači subjekt koji pruža usluge prijevoza u okviru kojih se upravljanje nekim elementima prijevoznog lanca podugovara s jednim ili više subjekata; **[Am. 42]**

30.b „podugovaratelj prijevoza” znači subjekt koji pruža usluge prijevoza za jedan ili više elemenata prijevoznog lanca u ime organizatora usluge prijevoza, u skladu s ugovornim aranžmanima. **[Am. 43]**

POGLAVLJE II.

METODOLOGIJA

Članak 4.

Metoda za izračun emisija stakleničkih plinova iz usluga prijevoza

1. Emisije stakleničkih plinova iz usluga prijevoza ***„od bušotine do kotača”*** izračunavaju se na temelju metodologije definirane u ažuriranoj verziji norme EN ISO 14083:2023 i pravila utvrđenih u poglavlju III. ove Uredbe. **[Am. 44]**

1.a Do... [datum stupanja na snagu ove Uredbe] Komisija omogućuje besplatan pristup normi EN ISO 14083:2023 na lako dostupnoj internetskoj stranici. **[Am. 45]**

2. Najkasnije 36 mjeseci nakon datuma početka primjene ove Uredbe Komisija procjenjuje potrebu za prilagodbom bilo koje komponente norme iz stavka 1***., posebno kako bi se osigurala njezina usklađenost s dugoročnim klimatskim i prijelaznim klimatskim ciljevima Unije kako su utvrđeni u Uredbi (EU) 2021/1119 i drugom zakonodavstvu Unije o klimi i energiji.*** **[Am. 46]**

2.a Do... [24 mjeseca od datuma stupanja na snagu ove Uredbe] Komisija podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću u kojem se utvrđuje zajednička metodologija Unije za izračun emisija stakleničkih plinova tijekom životnog ciklusa svih vrsta prijevoza, posebno emisija koje proizlaze iz proizvodnje, održavanja i odlaganja vozila. U njemu se na

([17]) Uredba (EZ) br. 765/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. srpnja 2008. o utvrđivanju zahtjeva za akreditaciju i za nadzor tržišta u odnosu na stavljanje proizvoda na tržište i o stavljanju izvan snage Uredbe (EEZ) br. 339/93 (SL L 218, 13.8.2008.).

odgovarajući način uzimaju u obzir sve metodologije za emisije tijekom životnog ciklusa razvijene u skladu s Uredbom (EU) 2019/631, Uredbom (EU) 2023/1542 i Uredbom (EU) 2019/1242. U izvješću se procjenjuje najbolji pristup za provedbu zajedničke metodologije životnog ciklusa Unije za potrebe ove Uredbe i, prema potrebi, odmah mu se prilaže zakonodavni prijedlog za izmjenu ove Uredbe. **[Am. 47]**

2.b U okviru ocjene iz stavka 2., Komisija ocjenjuje izvedivost i gospodarske, okolišne, zdravstvene i socijalne učinke uključivanja obračunavanja onečišćenja zraka uzrokovanog uslugama prijevoza koje započinju ili završavaju na području Unije u područje primjene ove Uredbe. **[Am. 48]**

3. Komisija može pokrenuti provjeru usklađenosti kako bi procijenila eventualne izmjene norme iz stavka 1. Provjeru usklađenosti pokreće Komisija, koja prema potrebi može djelovati na zahtjev države članice.

4. U skladu s člankom 16. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata kojima se iz područja primjene ove Uredbe isključuje izmjena iz stavka 3. i komponenta iz stavka 2. ako Komisijina procjena pokaže da ta izmjena ili komponenta stvara jasan rizik neusklađenosti s ciljevima ove Uredbe i drugim primjenjivim pravilima Unije.

5. U skladu s člankom 16. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata kojima se od Europskog odbora za normizaciju traži da preispita normu iz stavka 1., među ostalim na temelju rezultata procjene iz stavka 2. i provjere usklađenosti iz stavka 3.

6. U skladu s člankom ~~17~~***16***. Komisija je ovlaštena za donošenje ~~provedbenih~~***delegiranih*** akata kojima se ova Uredba dopunjuje radi pojašnjenja referentne metodologije iz stavka 1. kako bi se osigurala njezina ujednačena primjena na tržištu u pogledu pristupa za utvrđivanje odgovarajućih parametara relevantnih za emisije za izračun emisija stakleničkih plinova prije pružanja usluge i, ovisno o slučaju, drugih tehničkih parametara povezanih s pripisivanjem emisija ili objedinjavanjem podatkovnih elemenata koji nisu izričito objašnjeni u toj metodologiji. **[Am. 49]**

POGLAVLJE III.

ULAZNI PODACI I IZVORI

Članak 5.

Korištenje primarnih i sekundarnih podataka

1. Subjekti iz članka 2. ***koriste se primarnim podacima za izračun emisija stakleničkih plinova iz usluge prijevoza koju pružaju, osim usluga koje pružaju mikropoduzeća te mala i srednja poduzeća kako su definirana u Preporuci Komisije 2003/361/EZ. MSP-ovi*** pri izračunu emisija stakleničkih plinova iz određene usluge prijevoza trebaju davati prednost korištenju primarnih podataka. **[Am. 50]**

1.a Ako MSP-ovi djeluju kao podugovaratelji prijevoza, mogu se osloniti na sekundarne podatke, čak i ako organizator prijevoza upotrebljava primarne podatke za izračun emisija stakleničkih plinova koje proizlaze iz usluge prijevoza koju obavljaju drugi podugovaratelji prijevoza ili vlastiti vozni park. **[Am. 51]**

1.b Države članice mogu uvesti administrativne, financijske ili operativne poticaje za poticanje korištenja primarnih podataka i trebale bi obavijestiti Komisiju o njihovoj prirodi i vremenskom okviru. **[Am. 52]**

2. Korištenje sekundarnih podataka za izračun emisija stakleničkih plinova iz određene usluge prijevoza dopušteno je ***za MSP-ove*** pod sljedećim uvjetima: **[Am. 53]**

(a) zadane vrijednosti intenziteta emisija stakleničkih plinova moraju biti izvedene na temelju:

i. središnje EU-ove baze podataka o zadanim vrijednostima za intenzitet emisija stakleničkih plinova iz članka 6. stavka 1.;

ii. baza podataka i skupova podataka o zadanim vrijednostima intenziteta emisija stakleničkih plinova kojima upravljaju treće strane, u skladu s člankom 7.;

(b) zadani emisijski faktori stakleničkih plinova za nositelje energije u prometu izvedeni su na temelju središnje EU-ove baze podataka o zadanim emisijskim faktorima stakleničkih plinova iz članka 8.;

(c) modelirani podaci temelje se na modelu utvrđenom u skladu s metodom iz članka 4. i, ovisno o slučaju, pravilima utvrđenima u članku 5. stavku 2. točki (b) i članku 11.

2.a Do... [12 mjeseci od datuma stupanja na snagu ove Uredbe] Komisija donosi delegirane akte u skladu s člankom 16. radi dopune ove Uredbe utvrđivanjem detaljnih pravila za primjenu kriterija za isključenje i kriterija odstupanja od ortodromske udaljenosti („GCD”). **[Am. 54]**

2.b Proizvođači originalne opreme (OEM-ovi) MSP-ovima omogućuju odgovarajući pristup relevantnim podacima u vozilu u mjeri koja je potrebna u svrhu usklađenosti s ovom Uredbom, sve dok je to relevantno za olakšavanje točnog prikupljanja podataka i naknadnih izračuna. **[Am. 55]**

Članak 6.

Središnja EU-ova baza podataka o zadanim vrijednostima intenziteta emisija stakleničkih plinova

1. Komisija uz pomoć Europske agencije za okoliš***, uzimajući u obzir stručno znanje relevantnih dionika i drugih sektorskih tijela EU-a, u roku od 18 mjeseci nakon stupanja na snagu ove Uredbe*** uspostavlja središnju EU-ovu bazu podataka o zadanim vrijednostima intenziteta emisija iz članka 5. stavka 2. točke (a) podtočke i ***koja je dostupna bez plaćanja***. **[Am. 56]**

1.a Pri uspostavi središnje EU-ove baze podataka o zadanim vrijednostima intenziteta emisija iz članka 5. stavka 2. točke (a) podtočke i. Komisija i Europska agencija za okoliš izrađuju tablicu za svaki način prijevoza. **[Am. 57]**

1.b Pri razvoju zadanih vrijednosti intenziteta emisija stakleničkih plinova Komisija:

(a) primjenjuje pristup temeljen na lokaciji koji je predviđen normom iz članka 4. („lokacijski pristup”);

(b) uzima u obzir faktore emisija stakleničkih plinova utvrđene u skladu s Direktivom (EU) 2018/2001. **[Am. 58]**

1.c Ako se emisije stakleničkih plinova iz električne energije potrošene u prometu mogu kvantificirati primjenom pristupa koji se temelji na lokaciji i pristupa koji se temelji na tržištu u skladu s normom EN ISO 14083:2023, izvješćuje se o kombinaciji izvora električne energije koja se temelji na tržištu ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u Prilogu J. navedenoj normi. **[Am. 59]**

1.d Dok se ne uspostavi središnja EU-ova baza podataka, subjekti mogu upotrebljavati druge nacionalne baze podataka koje se smatraju verificiranima u skladu s člankom 13. stavkom 8. ili koje su verificirane u skladu s drugim postojećim zakonodavstvom Unije, pod uvjetom da su ti podaci dostupni na razini agregiranja jednakoj onoj koja se zahtijeva ovom Uredbom. **[Am. 60]**

2. Komisija ***barem jednom godišnje*** osigurava održavanje, ažuriranje ~~i~~***,*** kontinuirani razvoj ***i odgovarajuću razinu sigurnosti*** baze podataka iz stavka 1., uzimajući u obzir razvoj najsuvremenijih tehnoloških rješenja u prometnom sektoru i nove metodološke pristupe za izračun emisija stakleničkih plinova. ***O svim ažuriranjima zadanih vrijednosti javnost se obavješćuje bez odgode. Nakon takvog ažuriranja predmetni subjekti upotrebljavaju najnovije dostupne podatke za izračun i objavu svojih informacija o emisijama stakleničkih plinova.*** **[Am. 61]**

2.a Komisija uz pomoć Europske agencije za okoliš i uzimajući u obzir stručno znanje relevantnih dionika osigurava provedbu tehničkih provjera kvalitete zadanih vrijednosti intenziteta emisija stakleničkih plinova, slično onima koje se primjenjuju na baze podataka ili skupove podataka kojima upravljaju treće strane. **[Am. 62]**

3. Pristup bazi podataka iz stavka 1. radi pregledavanja ili korištenja zadanih vrijednosti intenziteta emisija ***lako je dostupan,*** otvoren ~~je~~ za javnost i besplatan. **[Am. 63]**

Članak 7.

Baze podataka i skupovi podataka o zadanim vrijednostima intenziteta emisija stakleničkih plinova kojima upravljaju treće strane

1. ***Baza podataka ili skup podataka iz članka 5. stavka 2. točke (a) podtočke ii. može se upotrebljavati za dobivanje sekundarnih podataka samo ako pružaju granularnije podatke ili podatke više povezane sa sektorom od onih uključenih u osnovnu bazu podataka EU-a iz članka 6.*** Osoba koja izradi bazu podataka ili skup podataka iz članka 5. stavka 2. točke (a) podtočke ii. dužna je Komisiji podnijeti zahtjev za tehničku provjeru kvalitete zadanih vrijednosti za intenzitet emisija stakleničkih plinova uključenih u tu bazu podataka ili skup podataka. Komisija uz pomoć Europske agencije za okoliš provodi tehničku provjeru kvalitete u skladu sa zahtjevima utvrđenima u člancima od 4. do 8. ove Uredbe. ***Tehnička provjera kvalitete provodi se u roku od 12 mjeseci od službenog primitka zahtjeva.*** **[Am. 64]**

1.a Tehnička provjera kvalitete baza podataka i skupova podataka o zadanim vrijednostima za intenzitet emisija stakleničkih plinova iz stavka 1. uključuje usporedbu emisija o kojima se izvješćuje korištenjem primarnih podataka i emisija kako bi se o njima izvješćivalo s pomoću baze podataka ili zadanih vrijednosti za ekvivalentne reprezentativne slučajeve uporabe. Baze podataka i zadane vrijednosti zbog kojih bi nastale emisije bile podcijenjene u usporedbi s onima navedenima u izvješćivanju o primarnim podacima dobivaju negativnu ocjenu na temelju tehničke provjere kvalitete. **[Am. 65]**

1.b Tehničkom provjerom kvalitete osigurava se i usklađenost baza podataka i skupova podataka kojima upravljaju treće strane s pravilima navedenima u delegiranom aktu iz članka 5. stavka 2.a. **[Am. 66]**

2. Za potrebe korištenja sekundarnih podataka u skladu s člankom 5. stavkom 2. točkom (a) podtočkom ii. upotrebljavaju se samo baze podataka i skupovi podataka o zadanim vrijednostima intenziteta emisija koji su pozitivno ocijenjeni u okviru tehničke provjere kvalitete iz stavka 1. ***Komisija objavljuje i održava ažurirani popis baza podataka o zadanim vrijednostima intenziteta emisija stakleničkih plinova kojima upravljaju treće strane koje su pozitivno ocijenjene. Ažurirani popis mora biti javno dostupan na za to namijenjenoj internetskoj stranici.*** **[Am. 67]**

3. Tehničku provjeru kvalitete potrebno je provesti najviše ~~24 mjeseca~~***12 mjeseci*** nakon datuma početka primjene ~~ove Uredbe~~***iz stavka 1***. Evidencija pozitivne ocjene u okviru te provjere kvalitete vrijedi dvije godine. **[Am. 68]**

4. Komisija u skladu s člankom 17. donosi provedbene akte kojima se dopunjuje ova Uredba utvrđivanjem pravila i uvjeta za provedbu tehničke provjere kvalitete iz stavka 1.

4.a Pristup bazi podataka iz stavka 1. radi pregledavanja ili korištenja zadanih vrijednosti intenziteta emisija otvoren je za javnost i besplatan za MSP-ove. **[Am. 69]**

Članak 8.

Središnja EU-ova baza podataka o zadanim emisijskim faktorima stakleničkih plinova

1. ***Do... [12 mjeseci od datuma stupanja na snagu ove Uredbe]*** Komisija uz pomoć Europske agencije za okoliš***, uzimajući u obzir stručno znanje relevantnih dionika i drugih sektorskih tijela EU-a,*** uspostavlja središnju EU-ovu bazu podataka o zadanim emisijskim faktorima stakleničkih plinova iz članka 5. stavka 2. točke (b). **[Am. 70]**

1.a Pri razvoju zadanih vrijednosti faktora stakleničkih plinova Komisija:

(a) primjenjuje pristup temeljen na lokaciji koji je predviđen normom iz članka 4. („lokacijski pristup”);

(b) uzima u obzir faktore emisija stakleničkih plinova utvrđene u skladu s Direktivom (EU) 2018/2001. **[Am. 71]**

1.b Ako se emisije stakleničkih plinova iz električne energije potrošene u prometu mogu kvantificirati primjenom pristupa koji se temelji na lokaciji i pristupa koji se temelji na tržištu u skladu s normom EN ISO 14083:2023, izvješćuje se o kombinaciji izvora električne energije koja se temelji na tržištu ako su ispunjeni uvjeti utvrđeni u Prilogu J. navedenoj normi. **[Am. 72]**

1.c Dok se ne uspostavi središnja EU-ova baza podataka, subjekti mogu upotrebljavati druge nacionalne baze podataka koje se smatraju verificiranima u skladu s člankom 13. stavkom 8. ili koje su verificirane u skladu s drugim postojećim zakonodavstvom Unije, pod uvjetom da su ti podaci dostupni na razini agregiranja jednakoj onoj koja se zahtijeva ovom Uredbom. **[Am. 73]**

2. Komisija uz pomoć Europske agencije za okoliš ***barem jednom godišnje*** osigurava održavanje, ažuriranje ~~i~~***,*** kontinuirani razvoj ***i odgovarajuću razinu sigurnosti*** baze podataka iz stavka 1., uzimajući u obzir razvoj najsuvremenijih tehnoloških rješenja u prometnom sektoru i nove metodološke pristupe za izračun emisija stakleničkih plinova. ***O svim ažuriranjima zadanih vrijednosti javnost se obavješćuje bez odgode. Nakon takvog ažuriranja predmetni subjekti upotrebljavaju najnovije dostupne podatke za izračun i objavu svojih informacija o emisijama stakleničkih plinova.*** **[Am. 74]**

3. Pristup bazi podataka iz stavka 1. radi pregledavanja ili korištenja zadanih emisijskih faktora stakleničkih plinova za nositelje energije u prometu ***lako je dostupan,*** otvoren ~~je~~ za javnost i besplatan. **[Am. 75]**

Članak 8a.

Potpora pri upravljanju za mala i srednja poduzeća

1. Do... [12 mjeseci od datuma stupanja na snagu ove Uredbe] Komisija razvija pojednostavnjeni alat za izračun za MSP-ove koji je javno dostupan, prilagođen korisnicima i besplatan, u skladu s člankom 11. Alatu su priloženi dokumenti sa smjernicama korak po korak u kojima se jasno objašnjava kako taj alat za izračun funkcionira.

2. Komisija prati rizik da organizatori usluga prijevoza možda upotrebljavaju podatke koje objavljuju MSP-ovi koji djeluju kao podugovaratelji u skladu s ovom Uredbom za nepoštene tržišne prakse. Do... [dvije godine od datuma stupanja na snagu ove Uredbe] Komisija podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću. Tom se izvješću prema potrebi prilaže zakonodavni prijedlog za donošenje mjera za zaštitu povjerljivosti poslovno osjetljivih podataka. **[Am. 76]**

POGLAVLJE IV.

IZLAZNI PODACI I TRANSPARENTNOST

Članak 9.

Utvrđivanje izlaznih podataka o emisijama stakleničkih plinova iz određene usluge prijevoza

1. Izlazni podaci utvrđuju se primjenom referentne metodologije i ulaznih podataka u skladu s člancima od 4. do 8. ove Uredbe.

2. Izlazni podaci mogu se utvrditi upotrebom alata za izračun. Vanjski alati za izračun moraju biti u skladu sa zahtjevima iz članka 11.

3. Izlazni podaci moraju obuhvaćati ~~barem~~ ukupnu masu ekvivalenta ugljikova dioksida (CO_2e) po usluzi prijevoza i, ovisno o vrsti predmetne usluge prijevoza, barem jedan od sljedećih podatkovnih parametara: **[Am. 77]**

(a) masu CO_2e po tonskom kilometru ili ekvivalentne jedinice za prijevoz tereta;

(b) masu CO_2e po toni ili ekvivalentne jedinice za protok teretnih čvorišta;

(c) masu CO_2e po putničkom kilometru ili ekvivalentne jedinice za prijevoz putnika;

(d) masu CO_2e po putniku ili ekvivalentne jedinice za protok putničkih čvorišta.

4. U skladu s člankom 16. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata kojima se dopunjuje popis parametara za izlazne podatke iz stavka 3.

Članak 10.

Komunikacija i transparentnost

1. Relevantni subjekti dužni su objavljivati izlazne podatke na jasan i nedvosmislen način ***kad god je to moguće prije pružanja usluge prijevoza ili sklapanja ugovora***. Kad relevantni subjekti objavljuju izlazne podatke, u popratnu su komunikaciju dužni uključiti napomenu „Emisije stakleničkih plinova od bušotine do kotača izračunane u skladu s Uredbom ***EU-a*** [upućivanje na ovu Uredbu] ~~Europskog parlamenta i Vijeća~~", i to na barem jednom od službenih jezika EU-a i, ako je moguće, na službenom jeziku države članice na čijem se državnom području usluga pruža. **[Am. 78]**

1.a Predmetni subjekti mogu odlučiti vidljivo prikazati sljedeće informacije:

(a) podliježu li njihovi podaci godišnjoj provjeri;

(b) jesu li koristili primarne podatke i u tom se slučaju dostavljaju varijable izvedene iz primarnih podataka;

(c) jesu li upotrebljavali alat EU-a za izračun utvrđen člankom 9. stavkom 2.a. **[Am. 79]**

2. Ako izlazne podatke ~~pribavlja i~~ objavljuje posrednik u području podataka***, posebno o uslugama digitalne navigacije i planiranja ruta putovanja,*** na temelju zasebnih aranžmana, primjenjuju se pravila utvrđena u stavku 1. i članku 9. stavku 3. Pri objavljivanju izlaznih podataka posrednik u području podataka dužan je navesti upućivanje na izvor tih podataka. **[Am. 80]**

2.a Informacije o emisijama stakleničkih plinova usluge prijevoza posrednicima u području digitalnih podataka pruža dotični subjekt ili druga relevantna pravna ili fizička osoba. Izlazni podaci koje objavljuju ti posrednici u području digitalnih podataka uključuju informacije vidljive na svakom rezultatu pretraživanja i uključuju rangiranje emisija kao zadanu opciju razvrstavanja, pri čemu bi se prvo prikazala ekološki najprihvatljivija opcija, kao i jednostavnu usporedbu različitih modalnih odabira, uključujući upotrebu privatnih vozila, kao i, prema potrebi, opcije bicikala. **[Am. 81]**

3. Ako se koriste primarni podaci u smislu članka 5. stavka 1., relevantni subjekti imaju pravo o toj činjenici obavijestiti bilo koju treću stranu ako je korištenje primarnih podataka verificirano u skladu s člancima 12. i 13.

4. Relevantni subjekti moraju moći pribaviti dokaze kojima se potkrepljuje način izvođenja izlaznih podataka. Ti se dokazi izvode u skladu sa zahtjevima utvrđenima u referentnoj metodologiji iz članka 4. stavka 1. te:

(a) služe kao osnova za procjenu u okviru verifikacije u skladu s člancima 12. i 13.;

(b) stavljaju se na raspolaganje na zahtjev nadležnog tijela ***u skladu s pravilima iz članka 13. stavka 9. utvrđenima u delegiranom aktu*** ili druge treće strane u mjeri u kojoj se primjenjuju zasebni pravni ili ugovorni aranžmani; **[Am. 82]**

(c) ako se verifikacija provodi u skladu s člancima 12. i 13., ona mora sadržavati upućivanje na dokaz o usklađenosti iz članka 13. stavka 6. i podatke za kontakt tijela za ocjenjivanje sukladnosti koje je sastavilo dokaz o usklađenosti;

(d) ako se izlazni podaci utvrđuju korištenjem vanjskog alata za izračun iz članka 9. stavka 2., oni moraju uključivati upućivanje na taj alat za izračun.

5. Izlazni podaci i dokazi iz stavka ~~5~~**4**. moraju se utvrditi na jasan i nedvosmislen način, i to barem na jednom od službenih jezika Unije. ~~Ako je moguće,~~ Moraju biti dostupni ***u usklađenom i jednostavnom obliku te*** u obliku poveznice na internetske stranice, QR koda ili u drugom ekvivalentnom obliku***, čime se omogućuje interoperabilnost izlaznih podataka i dokaza među različitim pružateljima usluga prijevoza***. **[Am. 83]**

6. Osobni podaci moraju se obrađivati u skladu s Uredbom (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća ([18]).

([18]) Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka) (SL L 119, 4.5.2016., str. 1.).

7. Svaki primatelj izlaznih podataka i dokaza iz stavka ~~5~~**4**. dužan je osigurati da relevantni komercijalni podaci koji se obrađuju i priopćavaju u skladu s ovom Uredbom budu povjerljivi te da se takvim podacima može pristupiti, obrađivati ih i objavljivati samo uz odobrenje. **[Am. 84]**

POGLAVLJE V.

DOPUNSKE MJERE

Članak 11.

Certificiranje alata za izračun

1. Vanjske alate za izračun iz članka 9. stavka 2. mora certificirati tijelo za ocjenjivanje sukladnosti iz članka 14.

2. Osoba koja izradi alat za izračun dužna je podnijeti zahtjev tijelu za ocjenjivanje sukladnosti koje ocjenjuje usklađenost alata za izračun sa zahtjevima iz članaka od 4. do 9. U slučaju pozitivnog rezultata tijelo za ocjenjivanje sukladnosti izdaje potvrdu o sukladnosti alata za izračun s ovom Uredbom ***i navodi podržava li alat izračune koji se temelje na primarnim podacima***. U slučaju negativnog rezultata tijelo za ocjenjivanje sukladnosti podnositelju zahtjeva daje obrazloženje negativne ocjene. **[Am. 85]**

2.a Alati za izračun koje subjekt interno upotrebljava za izračun emisija stakleničkih plinova iz usluge prijevoza unutar područja primjene ove Uredbe također se usklađuju sa zahtjevima utvrđenima na temelju referentne metodologije iz članka 4. stavka 1. **[Am. 86]**

3. Relevantno tijelo za ocjenjivanje sukladnosti dužno je održavati ažuriran popis alata za izračun za koje je izdalo, povuklo ili suspendiralo potvrdu. Taj je popis dužno objaviti na svojim internetskim stranicama i bez odgode Komisiji priopćiti adresu tih stranica.

4. Rok valjanosti potvrde jest dvije godine.

5. Komisija na svojim službenim stranicama objavljuje ***lako dostupan*** popis svih alata za izračun za koje je izdana potvrda u skladu sa stavcima 1. i 2.***, kao i poveznicu na internetske stranice iz stavka 3.*** **[Am. 87]**

6. Komisija u skladu s člankom 17. donosi provedbene akte kojima se utvrđuju pravila o izdavanju potvrda za alate za izračun i povezanoj potvrdi o sukladnosti, uključujući pravila o obnovi, suspenziji i povlačenju potvrde.

POGLAVLJE VI.

VERIFIKACIJA PODATAKA O EMISIJAMA STAKLENIČKIH PLINOVA I POSTUPCI IZRAČUNA

Članak 12.

Opseg verifikacije

1. Izlazni podaci iz članka 9. podvrgavaju se verifikaciji sukladnosti sa zahtjevima utvrđenima u člancima od 4. do 9. ove Uredbe. ***Verifikacija se provodi najmanje jednom godišnje i u skladu s delegiranim aktima iz članka 13. stavka 9. Provjeru može zatražiti i tijelo za ocjenjivanje sukladnosti, drugi predmetni subjekt ili njegovi klijenti.*** **[Am. 88]**

2. ***Godišnji*** zahtjevi za verifikaciju iz stavka 1. primjenjuju se na relevantne subjekte iz članka 2., uz iznimku mikropoduzeća te malih i srednjih poduzeća iz Preporuke Komisije 2003/361/EZ ([19]). Mikropoduzeća te mala i srednja poduzeća mogu se na svoj zahtjev podvrgnuti verifikaciji. **[Am. 89]**

([19]) Preporuka Komisije 2003/361/EZ od 6. svibnja 2003. o definiciji mikropoduzeća te malih i srednjih poduzeća (SL L 124, 20.5.2003., str. 36.).

Članak 13.

Aktivnosti i postupak verifikacije

1. Tijelo za ocjenjivanje sukladnosti iz članka 14. verificira pouzdanost, vjerodostojnost, pridržavanje i točnost izlaznih podataka koje je objavio relevantni subjekt. ***Verifikacija se provodi najmanje jednom godišnje i u skladu s detaljnim pravilima utvrđenima u delegiranim aktima iz članka 13. stavka 9.*** **[Am. 90]**

2. Verifikacija se provodi u skladu sa zahtjevima utvrđenima u člancima od 4. do 9. i na temelju dokaza iz članka 10. stavka 5. Ta verifikacija obuhvaća:

(a) primijenjenu metodologiju izračuna;

(b) izvor(e) ulaznih podataka korištenih za izračun ***i korištene primarne podatke***; **[Am. 91]**

(c) točnost izvršenih izračuna;

(d) primijenjene parametre.

2.a Posrednici u području podataka provjeravaju se na temelju toga uključuju li njihovi algoritmi na pravilan način vjerno razvrstane informacije prema emisijama i omogućuju li njihovo prikazivanje, uključujući kao zadanu opciju, kao i različite filtre ili najvažnije informacije povezane s kvalitetom podataka, kako je navedeno u članku 10. stavku 2.a. **[Am. 92]**

3. Ako su korišteni vanjski alati za izračun, tijelo za ocjenjivanje sukladnosti uzima u obzir odgovarajuću potvrdu o sukladnosti iz članka 11.

3.a Ako subjekt upotrebljava vlastite alate za izračun izlaznih podataka iz prve rečenice članka 9. stavka 1., tijelo za ocjenjivanje sukladnosti ocjenjuje njihovu usklađenost sa zahtjevima referentne metodologije iz članka 4. stavka 1. **[Am. 93]**

4. Ako se prilikom procjene u okviru verifikacije utvrde netočnosti u izračunu ili neusklađenost s člancima od 4. do 9. ove Uredbe, tijelo za ocjenjivanje sukladnosti o tome ~~pravodobno~~***bez odgode*** obavješćuje relevantni subjekt. Taj subjekt zatim ispravlja izračun ili uklanja neusklađenosti kako bi se postupak verifikacije mogao dovršiti. **[Am. 94]**

4.a Ako subjekt nakon najmanje dvije obavijesti tijela za ocjenjivanje sukladnosti odbije ispraviti izračune ili ispraviti neusklađenosti u vezi s člancima od 4. do 9. ove Uredbe, nadležno tijelo na zahtjev tijela za ocjenjivanje sukladnosti pokreće kazneni postupak u skladu s detaljnim pravilima utvrđenima u delegiranom aktu iz stavka 9. Predviđene sankcije moraju biti učinkovite, proporcionalne i odvraćajuće te se njima, među ostalim aspektima, mogu uzeti u obzir gospodarske koristi koje je predmetni subjekt ostvario ili se očekuje da će nastati zbog neusklađenosti, ako je primjenjivo. **[Am. 95]**

5. Predmetni subjekt tijelu za ocjenjivanje sukladnosti dostavlja sve dodatne informacije koje mu omogućuju provedbu postupaka verifikacije ***u roku od 30 dana***. Tijelo za ocjenjivanje sukladnosti može tijekom postupka verifikacije provoditi provjere ***u skladu s detaljnim pravilima određenima delegiranim aktom iz stavka 9.*** kako bi utvrdilo pouzdanost podataka i izračuna. **[Am. 96]**

6. Nakon dovršetka verifikacije tijelo za ocjenjivanje sukladnosti ~~prema potrebi~~ sastavlja dokaz o usklađenosti kojim se potvrđuje da su izlazni podaci u skladu s odgovarajućim zahtjevima iz ove Uredbe ***i navodi koristi li subjekt primarne podatke***. **[Am. 97]**

7. Relevantno tijelo za ocjenjivanje sukladnosti dužno je sastaviti i održavati ažuriran popis subjekata za koje je provedena ***godišnja*** verifikacija u skladu sa stavcima od 1. do 6. Tijelo za ocjenjivanje sukladnosti dužno je do 31. ožujka svake godine dostaviti taj popis Komisiji. **[Am. 98]**

8. Ako su drugim zakonodavstvom Unije utvrđena posebna pravila za procjenu u okviru verifikacije izlaznih podataka, s tim se pravilima postupa na istovjetan način, pod uvjetom da je procjena u okviru verifikacije uređena na način sukladan ovoj Uredbi.

9. Komisija u skladu s člankom ~~17~~***16***. donosi ~~provedbene~~***delegirane*** akte kojima se utvrđuju detaljna pravila za verifikaciju izlaznih podataka ~~i~~***,*** povezanih dokaza usklađenosti ***i postupaka izricanja kazne***. Ta pravila moraju uključivati odredbe povezane s dokazima iz članka 10. stavka 5. i pravima komunikacije povezanima s korištenjem primarnih podataka iz članka 10. stavka 4. **[Am. 99]**

POGLAVLJE VII.

AKREDITACIJA

Članak 14.

Tijela za ocjenjivanje sukladnosti

1. Tijela za ocjenjivanje sukladnosti akreditiraju se za obavljanje aktivnosti verifikacije ili certificiranja iz članaka 11., 12. i 13.

2. Tijelo za ocjenjivanje sukladnosti mora biti neovisno od ***bilo kojeg*** subjekta koji podnosi zahtjev za aktivnosti verifikacije ili certificiranja iz članaka 11., 12. i 13. **[Am. 100]**

3. Tijelo za ocjenjivanje sukladnosti, njegovo najviše rukovodstvo i osoblje odgovorno za izvršavanje zadaća verifikacije ne smiju sudjelovati ni u jednoj aktivnosti koja bi mogla dovesti u pitanje njihovu neovisnost u prosudbi ili integritet u vezi s aktivnostima verifikacije ili certificiranja.

4. Tijelo za ocjenjivanje sukladnosti i njegovo osoblje moraju aktivnosti verifikacije ili certificiranja provoditi na najvišem stupnju profesionalnog integriteta i potrebne tehničke stručnosti, bez pritisaka i poticaja, osobito financijskih, koji bi mogli utjecati na njihovu prosudbu ili rezultate aktivnosti verifikacije, osobito u vezi s osobama ili skupinama osoba kojima su rezultati tih aktivnosti važni.

5. Tijelo za ocjenjivanje sukladnosti mora imati stručno znanje, opremu i infrastrukturu koji su potrebni za obavljanje aktivnosti verifikacije ili certificiranja za koje je akreditiran.

6. Osoblje tijela za ocjenjivanje sukladnosti dužno je čuvati poslovnu tajnu u vezi sa svim informacijama dobivenima tijekom obavljanja zadaća verifikacije i certificiranja.

7. Ako tijelo za ocjenjivanje sukladnosti podugovara određene zadaće povezane s verifikacijom ili certificiranjem ili ih prenosi društvu kćeri, preuzima punu odgovornost za zadaće koje obave podugovaratelji ili društva kćeri, bez obzira na njihov poslovni nastan, među ostalim ocjenjivanjem i praćenjem kvalifikacija podugovaratelja ili društva kćeri i posla koji oni obavljaju.

Članak 15.

Postupci akreditacije

1. Tijela za ocjenjivanje sukladnosti iz članka 14. stavka 1. akreditira nacionalno akreditacijsko tijelo u skladu s poglavljem II. Uredbe (EZ) br. 765/2008 Europskog parlamenta i Vijeća.

2. Svaka država članica imenuje tijelo koje održava ažurirani popis akreditiranih tijela za ocjenjivanje sukladnosti. Ta imenovana nacionalna tijela navedeni popis objavljuju na službenim internetskim stranicama vlade.

3. Nacionalno akreditacijsko tijelo do 31. ožujka svake godine Komisiji dostavlja popis akreditiranih tijela za ocjenjivanje sukladnosti, zajedno sa svim relevantnim podacima za kontakt.

4. Komisija je u skladu s člankom 16. ovlaštena za donošenje delegiranih akata kojima se dopunjava ova Uredba utvrđivanjem dodatnih metoda i kriterija za akreditaciju tijela za ocjenjivanje sukladnosti.

POGLAVLJE VIII.

DELEGIRANE I PROVEDBENE OVLASTI

Članak 16.

Izvršenje delegiranja

1. Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji podložno uvjetima utvrđenima u ovom članku.

2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 4. stavka 4., članka 4. stavka 5., članka ***4. stavka 6., članka 5. stavka 2.a, članka*** 9. stavka 4***., članka 13. stavka 9***. i članka 15. stavka 4. dodjeljuje se Komisiji na neodređeno vrijeme počevši od [OP: molimo unijeti datum: datum stupanja ove Uredbe na snagu]. **[Am. 101]**

3. Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku može opozvati delegiranje ovlasti iz članka 4. stavka 4., članka 4. stavka 5., članka ***4. stavka 6., članka 5. stavka 2.a, članka*** 9. stavka 4***., članka 13. stavka 9***. i članka 15. stavka 4. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv proizvodi učinke dan nakon dana objave spomenute odluke u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi. **[Am. 102]**

4. Prije donošenja delegiranog akta Komisija se savjetuje sa stručnjacima koje je imenovala svaka država članica u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.

5. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću.

6. Delegirani akt donesen na temelju članka 4. stavka 4., članka 4. stavka 5., članka ***4. stavka 6., članka 5. stavka 2.a, članka*** 9. stavka 4***., članka 13. stavka 9***. i članka 15. stavka 4. stupa na snagu samo ako ni Europski parlament ni Vijeće u roku od [dva mjeseca] od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne podnesu nikakav prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće podnijeti prigovore. Taj se rok produljuje za dva mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća. **[Am. 103]**

Članak 17.

Postupak odbora

1. Komisiji pomaže odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.

2. Kod upućivanja na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.

POGLAVLJE IX.

ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 18.

Izvješćivanje i preispitivanje

Komisija mora provesti evaluaciju ove Uredbe s obzirom na ciljeve koji se njome nastoje postići te Europskom parlamentu i Vijeću podnijeti izvješće o njezinim glavnim zaključcima do [OP: molimo unijeti datum: ~~pet godina~~***36 mjeseci*** nakon početka primjene Uredbe].

Izvješće iz stavka 1. sadržava:

(a) procjenu učinaka na predmetne subjekte u pogledu birokratskog opterećenja nastalog provedbom ove Uredbe;

(b) procjenu učinka provedbe i primjene ove Uredbe s obzirom na podugovorene operacije;

(c) procjenu učinka u pogledu nacionalnih administrativnih, financijskih ili operativnih poticaja koje su uvele države članice kako je utvrđeno u članku 5. stavku 1.b;

(d) procjenu učinaka obveznog zahtjeva za kvantificiranje i objavljivanje emisija stakleničkih plinova, u skladu s pravilima ove Uredbe koja se primjenjuju na sve subjekte koji organiziraju i pružaju usluge prijevoza. **[Am. 104]**

Članak 19.

Stupanje na snagu i primjena

1. Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

2. Primjenjuje se od [OP: molimo unijeti datum: ~~42~~**24** mjeseca od datuma stupanja ove Uredbe na snagu]. **[Am. 105]**

3. Međutim, članak 4. stavak 4., članak 4. stavak 5., članak 4. stavak 6., članak ***6. stavak 1., članak*** 7. stavak 4***., članak 8. stavak 1***., članak 9. stavak 4., članak 11. stavak 6., članak 13. stavak 9. i članak 15. stavak 4. primjenjuju se od datuma stupanja ove Uredbe na snagu. **[Am. 106]**

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u …,

Za Europski parlament	*Za Vijeće*
Predsjednica	*Predsjednik*